

Kredītriski

Vispārējais kredītrisks

Definīcija

Vispārējais kredītrisks rodas, veicot jebkuru bankas operāciju, ja bankai rodas prasības pret kādu personu vai organizāciju, kas nespēs vai atteiksies pildīt savas saistības.

Politika

Vispārējā kredītriska vadība bankā tiek organizēta Risku vadības politikas un Kredītpolitikas ietvaros. Lai noturētu vispārīgo kredītrisku zemāk par vispārnoteikto sliekšni, banka ir pieņēmusi virkni mēru un noteikusi stratēģiski pieņemamu līmeni.

Vadība un mazināšana

Kredītrisku samazina, izmantojot ķīlu sistēmu, analizējot finanšu un nefinanšu informāciju par klientiem un kontrahentiem, nosakot klientiem, kontrahentiem, nozarēm, reģioniem un valstīm limitus, ieviešot un ievērojot politikas un procedūras, kas ierobežo kredītrisku, kā arī procedūras, kas kontrolē limitu, politiku un procedūru ievērošanu.

Veicot starpbanku darījumus, banka izmanto bilances un ārpusbilances prasību savstarpējās ieskaites iespēju. Bankas līgums par starpbanku darījumiem, kas tiek parakstīts ar visiem kontrahentiem, pielikumā ietver nolikumu par bankas bilances un ārpusbilances prasību savstarpējās ieskaites kārtību.

Bankas Kredītu politika nosaka sekojošus aktīvu veidus, kurus banka pieņem kā nodrošinājumu:

- naudas noguldījumu tiesības;
- banku, uzņēmumu un privātpersonu galvojumus;
- likvīdus vērtspapīrus;
- nekustamā īpašuma ķīlu (hipotēku);
- kustamā īpašuma un/vai prasījuma tiesību ķīlu, ja bankai ir iespēja to kontrolēt.

Nodrošinājuma pašreizējo tirgus vērtību regulāri vērtē neatkarīgas novērtēšanas sabiedrības vai bankas speciālisti un negatīvu tirgus cenu izmaiņu gadījumā aizņēmējam parasti tiek pieprasīts sniegt papildu nodrošinājumu.

Papildus atsevišķu klientu analīzei visu kredītportfeli kopā novērtē Riska vadības pārvalde, izvērtējot nozares (koncentrāciju) un tirgus riskus. Banka uzrauga kredītriska koncentrāciju nozarēs/sekteros un pēc ģeogrāfiskā izvietojuma.

Banka ne retāk kā reizi mēnesī novērtē kredītu kvalitāti, klasificējot kredītus kā standarta, uzraugāmos, zemstandarta, šaubīgos un zaudētos.

Bankas maksimālais kredītrisks saistībā ar pārskata par finanšu stāvokli posteņiem tiek atspoguļots finanšu aktīvu uzskaites vērtībā. Aktīvu un saistību iespējamās savstarpējās ieskaites ietekme uz kredītriska mazināšanu nav būtiska.

Uzsākot kredīta ķīlas pārdošanu tā atgūšanai, banka kredītu uzskaites vērtību pārklasificē uz pārdošanai turētiem ilgtermiņa aktīviem. Aktīvi, kas kalpo par ķīlu, ir novērtēti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Novērtējot aktīvu neto pārdošanas vērtību, vadība sagatavo vairākus vērtēšanas modeļus (piem., aizvietošanas izmaksu, diskontētās nākotnes naudas plūsmas modeli) un salīdzina tos ar tirgus datiem (piem., tirgū veikti līdzīgi darījumi, potenciālo pircēju piedāvājums).

Bankā ir noteikti limiti nodrošinājuma portfeļa struktūrai.

Banka uzrauga kredītriska koncentrāciju nozarēs/sectoros un pēc ģeogrāfiskā izvietojuma. Par kavētu riska darījumu bankā tiek uzskatīti tādi darījumi, kuru atmaksas termiņš ir kavēts vairāk par 90 dienām.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās

Finanšu aktīvi: katra pārskata perioda beigu datumā banka novērtē, vai pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka finanšu aktīviem, kas netiek novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, nav notikusi vērtības samazināšanās. Finanšu aktīvu vērtība ir samazinājusies, ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka pēc sākotnējās aktīva uzrādīšanas ir iestājies zaudējumus nesošs gadījums un ka zaudējumus nesošs gadījums atstāj iespaidu uz aktīva naudas plūsmu nākotnē, ko var ticami aplēst.

Objektīvi pierādījumi finanšu aktīva (tai skaitā kapitāla vērtspapīru) vērtības samazinājumam ietver aizņēmēja veicamo maksājumu kavēšanos, kredīta vai avansa pārstrukturēšanu ar nosacījumiem, kādus banka citos apstākļos neapsvērtu, norādes, ka aizņēmējs vai emitents sāk maksātspējas procesu, aktīva tirgus zudums vērtspapīriem vai citas acīmredzamas norādes, kas attiecas uz aktīvu grupām, piemēram, negatīvas izmaiņas aizņēmēju vai emitentu grupas maksātspējā vai arī ekonomiskie apstākļi, kas saistīti ar saistību nepildīšanu grupā. Ieguldījumam kapitāla vērtspapīros nozīmīga un ilgstoša patiesās vērtības lejupslīde zem tā izmaksām ir objektīvs vērtības samazināšanās pierādījums.

Visiem kredītiem un līdz termiņa beigām turētajiem vērtspapīriem tiek novērtēta specifiskā vērtības samazināšanās.

Visi kredīti un līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri, par kuriem nepastāv objektīvi pierādījumi vērtības samazinājumam pēc individuāla novērtējuma, tiek grupēti apakšportfeļos pēc līdzīgām kredītriska iezīmēm saskaņā ar bankas kredītportfeļa klasificēšanas procedūram un tiek izveidoti uzkrājumi zaudējumiem no šo apakšportfeļu vērtības samazināšanās, izmantojot statistiskos modeļus, kas atspoguļo saistību neizpildes iespējamības tendences un gūtos zaudējumus, koriģējot tos par vadības aplēsēm par to, vai pašreizējie ekonomiskie un kreditēšanas apstākļi liecina, ka faktiskie zaudējumi varētu būt lielāki vai mazāki, nekā parādīts vēsturiskajā modelī. Līgumsaistību neizpildes biežums, zaudējumu apjoms un paredzamo parādu atgūšanas laiks tiek regulāri salīdzināts ar faktiskajiem rādītājiem, lai nodrošinātu, ka šie ievades dati vienmēr ir atbilstoši.

Kredīti un debitoru parādi, kuriem individuāli nav identificētas vērtības samazināšanās pazīmes, izmantojot bankas kredītportfeļa reitingu piešķiršanas procedūru, tiek apvienoti apakšportfeļos, balstoties uz līdzīgām kredītriska iezīmēm, un tiek novērtēti uzkrājumi zaudējumiem no kredītportfeļa vērtības samazināšanās, izmantojot vēsturisko saistību neizpildes un zaudējumu apmēra tendenču statistisko modelēšanu, koriģējot to par vadības spriedumu attiecībā uz to, vai pašreizējie ekonomiskie un kreditēšanas apstākļi varētu veicināt to, ka zaudējumi būs lielāki vai mazāki nekā izriet no vēsturiskās modelēšanas. Līgumsaistību neizpildes biežums, zaudējumu apjoms un paredzamo parādu atgūšanas laiks tiek regulāri salīdzināts ar faktiskajiem rādītājiem, lai nodrošinātu, ka šie ievades dati vienmēr ir atbilstoši.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās un atgūtās summas tiek atzītas katru mēnesi, balstoties uz regulārām kredītu pārbaudēm. Pārskata periodā izveidotos uzkrājumus atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Zaudējumus no vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzrādīti amortizētajā pašizmaksā, novērtē kā starpību starp finanšu aktīva uzskaites vērtību un aplēsto nākotnes naudas plūsmu pašreizējo vērtību, kas diskontēta ar aktīva sākotnējo efektīvo procentu likmi. Zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā un atspoguļoti uzkrājumu kontā, samazinot kredītu un debitoru parādu

vai līdz termiņa beigām turētu finanšu ieguldījumu vērtību. Procentus par aktīvu ar pazeminājušos vērtību turpina atzīt, atceļot diskontu. Ja notikuma, kas izcēlies pēc zaudējumu atzīšanas, rezultātā zaudējumi no vērtības samazināšanās samazinās, samazinājumu atceļ, izmantojot peļņas vai zaudējumu aprēķinu. Ja tiek pārtraukta aktīva, kura vērtība ir samazinājusies, atzīšana (pārņemot ķīlu vai veicot pārstrukturēšanu), ar to saistītie uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek norakstīti.

Zaudējumus no pārdošanai pieejamu aktīvu vērtības samazināšanās atzīst, pārvietojot kopējos zaudējumus, kas bija atzīti pārējos visaptverošajos ienākumos, uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu. Kopējie zaudējumi, kas no pārvērtēšanas rezerves tiek pārvietoti un atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, veido starpību starp iegādes izmaksām, atskaitot pamatsummas atmaksu un amortizāciju, un pašreizējo patieso vērtību, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās, kas iepriekš atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Ja vēlākā periodā pārdošanai pieejama ieguldījumu vērtspapīra, kuram tika konstatēta vērtības samazināšanās, patiesā vērtība pieaug, un šo pieaugumu var objektīvi attiecināt uz notikumu, kas izcēlies pēc tam, kad peļņas vai zaudējumu aprēķinā tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, šos zaudējumus atceļ un rezultātā iegūto summu atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Tomēr jebkurš pārdošanai pieejama kapitāla vērtspapīra, kura vērtība ir samazinājusies, patiesās vērtības atgūvums tiek atzīts pārējos visaptverošos ienākumos.

Nefinanšu aktīvi: katra pārskata perioda beigu datumā banka novērtē, vai nepastāv pazīmes, kuras liecinātu, ka nefinanšu aktīviem, izņemot ieguldījumu īpašumu un atliktā nodokļa aktīvu, varētu būt samazinājusies vērtība. Ja tiek konstatēts, ka šādas pazīmes pastāv, tiek aplēsta aktīva atgūstamā summa. Nemateriālās vērtības atgūstamā summa tiek izvērtēta katrā pārskata perioda beigu datumā.

Zaudējumus no vērtības samazināšanās atzīst brīdī, kad aktīva vai tā naudu pelnošās vienības uzskaites vērtība pārsniedz tās atgūstamo summu. Naudu pelnošā vienība ir mazākā nosakāmā aktīvu grupa, kas rada no citiem aktīviem un aktīvu grupām neatkarīgu naudas plūsmu. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Zaudējumus no vērtības samazināšanās, kas atzīti attiecībā uz naudu pelnošām vienībām, sākotnēji attiecina, lai samazinātu tām piešķirtās nemateriālās vērtības uzskaites vērtību, un pēc tam, lai proporcionāli samazinātu pārējo šajā vienībā (vienību kopumā) ietilpstošo aktīvu uzskaites vērtību.

Aktīva vai naudu ienesošās vienības atgūstamā summa ir lielākā no tās lietošanas vērtības vai patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas. Novērtējot lietošanas vērtību, aplēstās nākotnes naudas plūsmas tiek diskontētas līdz to pašreizējai vērtībai, izmantojot pirmsnodokļu diskonta likmi, kura atspoguļo naudas laika vērtības pašreizējo tirgus novērtējumu un riskus, kas saistīti ar attiecīgo aktīvu.

Zaudējumi no nemateriālās vērtības samazināšanās nav atceļami. Zaudējumi no citu aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā pārskata perioda beigu datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv pavisam. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva uzskaites vērtība nepārsniedz to uzskaites vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, ja bankai ir juridiskas vai faktiskas saistības, kas radušās pagātnes notikuma ietekmē, un ir sagaidāms, ka šo saistību nokārtošanai būs nepieciešama ekonomisku labumu aizplūšana, kuru apjomu ir iespējams ticami aplēst. Ja laika aspekta ietekme ir būtiska, uzkrājumu apjoms tiek noteikts, diskontējot paredzamo nākotnes naudas plūsmu ar pirmsnodokļa

likmi, kas atspoguļo naudas laika vērtības pašreizējo tirgus novērtējumu un, ja nepieciešams, riskus, kas saistīti ar attiecīgo aktīvu.

Uzkrājumi kredīportfelim, tūkst. Ls

	2010	2009
Privātzņēmumi	515 775	463 14
Privātpersonas	56 479	53 378
Specifiskie uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās	(36 329)	(25 035)
Uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās attiecībā uz kredīportfeļa grupām	(76)	(1 020)
Neto kredīti un debitoru parādi	535 849	490 471

*Riska darījumu struktūra***Riska darījumu iedalījums pa ģeogrāfiskiem reģioniem, 31.12.2009. (tūkst. Ls)**

Aktīvi	Latvija	OECD	Ne OECD	Kopā
Kase un prasības pret Latvijas Banku	126 784			126 784
Prasības pret kredītiestādēm	470		11 676	289 223
Patiesajā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	146	34 982	6190	41 318
Kredīti un debitoru parādi	223 548	101 167	211 134	535 849
Atpakaļatpiršanas darījumi (reverse repo)		50 726		50 726
Pārdošanai pieejami aktīvi	22 247	124		22 371
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi			845	845
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā	11 083		9 591	20 674
Nemateriālie aktīvi	2 517			2 517
Nodokļa aktīvs	2 517			2 517
Pamatlīdzekļi	4 491			4 491
Ieguldījumu īpašums	5 861			5 861
Citi aktīvi	13 644	1 885		15 529
Kopā aktīvi	410 916	465 971	239 436	1 116 323

Riska darījumu iedalījums pa nozarēm , 31.12.2010. (tūkst. Ls)

Aktīvi	Valsts	Finansi un kredītēšana	Nekustamā īpašuma pārvaldība	Finanšu pakalpojumi	Tirdzniecība	Ražošana	Tirdzniecības finanšu instrumenti, kas pārklasificēti par kredītiem	Pārtikas rūpniecība	Transports un komunikācijas	Tūrisms	Privātpersonas	Citi	Kopā
Kase												3 302	3 302
Prasības pret Latvijas Banku	123 482												123 482
Prasības pret kredītiestādēm		289 233											289 233
Patiesajā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	7 978	14 927		7 737		7 523			2 561			592	41 318
Kredīti un debitoru parādi			136 985	229 112	28 674	23 500	17 830	7 617	8 591	8 535	49 553	25 452	535 849
Atpakaļatpirkšanas darījumi (reverse repo)				50 726									50 726
Pārdošanai pieejami aktīvi			22 203	168									22 371
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	845												845
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā			2	18 872					1 750			50	20 674
Nemateriālie aktīvi												2 517	2 517
Pamatlīdzekļi												4 491	4 491
Ieguldījumu īpašums												5 861	5 861
Nodokļa aktīvs												125	125
Citi aktīvi												15 529	15 529
Kopā aktīvi	132 305	304 160	159 190	306 615	28 674	31 023	17 830	7 617	12 902	8 535	49 553	57 919	1 116 323

Riska darījumu iedalījums pēc atlikušā termiņa, 31.12.2010. (tūkst. Ls)

Aktīvi	Mazāk par 1 mēnesi	1 līdz 3 mēneši	3 mēneši līdz 1 gadam	1 līdz 5 gadi	Ilgāk kā 5 gadi	Bez termiņa	Kavētie	Kopā
Nauda	3 302							3 302
Prasības pret Latvijas Banku	123 482							123 482
Noguldījumi bankās un citās finanšu iestādēs	288 421	812						289 233
Patiesajā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	229	10 788	28 683		1 102	516		41 318
Kredīti	133 160	53036	63 694	105 490	67 734		112 735	535 849
Pārdošanai pieejami aktīvi				22 371				22 371
Atpakaļatpirkšanas darījumi (reverse repo)	50 726							50 726
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi					845			845
Citi aktīvi	1 522	913		2 078		44 684		49 197
Kopā aktīvi	600 842	65 549	92 377	129 939	69 681	45 200	112 735	1 116 323

Kapitāla prasības

Lai aprēķinātu kapitāla pietiekamību kredītriska segšanai, banka izmanto standartizēto pieeju.

Kontrole un atbildība

Kredītu projektu vadītāja pienākums ir savlaicīgi iesniegt kredīta projektu izskatīšanai Kredītu komitejā, kura nodrošina maksimālu kredītriska un citu veidu riski, kas raksturīgi kredītdarbībai, izvērtēšanu. Kredītu komiteja ir atbildīga par lēmumu pieņemšanu par kredītu izsniegšanu vai kredītu izsniegšanas atteikumu klientiem.

Kredītu pārvaldes un Korporatīvo finanšu pārvaldes projektu vadītāji un analītiķi ir atbildīgi par atzinumā ietvertās informācijas ticamību, un viņiem jāinformē Kredītu komiteja par visiem ar šo projektu saistītajiem riskiem.

Par izsniegto kredītu uzraudzību ir atbildīgas Kredītu pārvalde un Korporatīvo finanšu pārvalde. Izsniegto kredītu uzraudzību Kredītu pārvalde un Korporatīvo finanšu pārvalde veic sadarbībā ar Risku vadības pārvaldi.

Valde ne retāk kā reizi pusgadā informē Padomi par kredītu portfeļa stāvokli.

Par Kredītu politikas noteikumu izpildi atbild Valde, Kredītu komiteja, kā arī Kredītu pārvaldes un Korporatīvo finanšu pārvaldes vadītāji un visi Kredītu pārvaldes un Korporatīvo finanšu pārvaldes darbinieki savu pilnvaru ietvaros.

Valsts risks

Definīcija

Valsts risks rodas pie nosacījuma, ja otra puse nav Latvijas Republikas rezidents. Šajā gadījumā otras puses saistību izpildīšanu var ietekmēt tādi faktori kā ekonomiskā, politiskā un sociālā situācija valstī, kurā otra puse ir rezidents. Turklāt nespēja pildīt savas saistības otrai pusei var rasties, mainoties normatīvajiem aktiem finanšu jomā otrās puses valstī.

Politika

Valsts riska vadība bankā tiek realizēta saskaņā ar Valsts riska vadības politiku. Politika tiek izstrādāta ar mērķi vadīt un samazināt risku, kas rodas, izvietojot bankas aktīvus un ārpusbilances saistības ārvalstīs, kā arī ar mērķi nodrošināt bankas aktīvu augstu kvalitāti un ienākumus no aktīviem, ievērojot spēkā esošos Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvos aktus, kā arī Latvijas Bankas un FKTK regulējošās prasības.

Valsts riskam banka ir noteikusi stratēģiski pieņemamu līmeni un tādu soļu virkni, kas palīdzēs noturēt risku zemāk par apzīmēto robežu.

Vadība un mazināšana

Lai efektīvi pārvaldītu un mazinātu valsts risku, banka izpilda sekojošus uzdevumus:

- nosaka valsts riskus un riskantas prasības;
- nosaka limitus, kas ierobežo valsts riskus;
- nosaka šo limitu ievērošanas kontroles mehānismus;
- aprēķinot iekšējās kapitāla prasības, rezervē kapitālu koncentrācijas riska segšanai.

Riskanto prasību kopsummu ar konkrēto valsti aprēķina, summējot visus riska darījumus ar šīs valsts rezidentiem.

Kapitāla prasības

Lai aprēķinātu kredītportfeļa valsts riska kapitāla prasības, banka izmanto vienkāršoto metodi saskaņā ar FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi”. Kredītportfeļa valsts riska kapitāla prasības tiek noteiktas, izmantojot FKTK noteikumu pieeju kredītportfeļa nozares koncentrācijas riska kapitāla prasībām.

Kontrole un atbildība

Valsts riska operatīvo kontroli veic Ārvalstu valūtas tirgus nodaļas vadītājs, Aktīvu un pasīvu pārvaldīšanas nodaļas vadītājs, Kredītu pārvaldes vadītājs, Korporatīvu finanšu pārvaldes vadītājs un Korespondentattiecību un maksājumu pārvaldes vadītājs.

Attiecīgās struktūrvienības darbinieki veic kontroli pirms katra valsts riska lielumu ietekmējoša finanšu darījuma veikšanas, pārbaudot noteikto limitu ievērošanu ar paaugstinātā riska valstīm valsts ietvaros un kopumā.

Risku vadības pārvaldes vadītājs un darbinieki atbild par valsts riska limitu un Valsts riska vadības politikas noteikumu ievērošanas vispārīgo kontroli, kā arī par bankas vadības informēšanu par politikas ievērošanu vai neievērošanu.

Nozares (koncentrācijas) risks

Definīcija

Nozares (koncentrācijas) risks ir jebkurš riska darījums vai riska darījumu grupa, kuru dēļ bankai varētu rasties tādi zaudējumi, kas var apdraudēt bankas maksātspēju vai spēju turpināt darbību. Nozares (koncentrācijas) risks rodas no liela apmēra riska darījumiem ar klientiem vai savstarpēji saistītu klientu grupām, vai riska darījumiem ar klientiem, kuru kredīspēju nosaka viens kopīgs riska faktors (piemēram, tautsaimniecības nozare, ģeogrāfiskais reģions, valūta, kredītriska mazināšanas instruments (vienveidīgs nodrošinājums vai viens nodrošinājuma devējs u.tml.))

Politika

Nozares (koncentrācijas) risks bankā tiek pārvaldīts vispārējās Risku vadības pārvaldes, Lielo darījumu kontroles politikas un Kredītu politikas ietvaros.

Nozares (koncentrācijas) riskam banka ir noteikusi stratēģiski pieņemamu līmeni un tādu soļu virkni, kas palīdzēs noturēt risku zemāk par apzīmēto robežu.

Vadība un mazināšana

Lai minimizētu nozares (koncentrācijas) risku, banka nosaka limitus kredīta portfeļa struktūrai pēc nozarēm, kā arī ķīlu portfeļa struktūrai.

Kapitāla pietiekamība

Aprēķinot koncentrācijas riska kapitāla prasības, banka izmanto vienkāršoto metodi saskaņā ar FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumiem”. Koncentrācijas riska kapitāla prasības tiek noteiktas, summējot kredītportfeļa individuālās koncentrācijas riska, kredītportfeļa nozaru koncentrācijas riska, aizņēmēju ienākumu un kredītu valūtu nesakritības koncentrācijas riska, kredītportfeļa nodrošinājuma koncentrācijas riska, prasību pret kredītiestādēm koncentrācijas riska un ieguldījumu vērtspapīros koncentrācijas riska kapitāla prasības.

Kontrole un atbildība

Valde, Aktīvu un pasīvu komiteja, kā arī Kredītu komiteja atbild par Lielo riska darījumu kontroles politikas noteikumu izpildi.

Atbildību par limitu ievērošanas kontroli uzņemas Risku vadības Pārvaldes Risku kontroles nodaļa.

Atbildību par limitu ievērošanu un pārkāpumu novēršanu uzņemas Kredītu komiteja.

Norēķinu risks

Definīcija

Norēķinu risks rodas tādos bankas darbības veidos, kad norēķini tiek veikti ar laika pārtraukumu. Ja banka pirmā izpilda savas saistības kādā darījumā, rodas risks, ka darījums netiks pabeigts, jo otra puse var neizpildīt savas saistības.

Politika

Norēķinu risks bankā tiek pārvaldīts vispārējās Risku vadības politikas ietvaros.

Norēķinu riskam banka ir noteikusi stratēģiski pieņemamu līmeni un tādu soļu virkni, kas palīdzēs noturēt risku zemāk par apzīmēto robežu.

Vadība un mazināšana

Norēķinu riska mazināšanas nolūkos bankā tiek izmantoti sekojoši riska vadības instrumenti:

- finansiāla un nefinansiāla partneru analīze, ar sekojošu limitu uzstādīšanu;
- DVP norēķinu metodes izmantošana;
- maksājumu veikšana pēc aktīva saņemšanas fakta.

Kapitāla prasības

Kapitāla prasības norēķinu riska segšanai banka veic saskaņā ar FKTK Minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas noteikumiem.

Kontrole un atbildība

Atbildību par norēķinu riska minimizējošu instrumentu izmantošanas kontroli uzņemas Risku vadības pārvaldes Risku kontroles nodaļa.

Atbildību par norēķinu risku minimizējošu līdzekļu izmantošanu uzņemas Aktīvu un pasīvu pārvaldīšanas nodaļas un Ārvalstu valūtas tirgus nodaļas, Vērtspapīru un finanšu tirgu pārvaldes, Kredītu pārvaldes un Korporatīvo finanšu pārvaldes vadītāji.